

ומעתה יש לדון **מנא להו?**

אי מהאי קרא [אשר לא משדה אחוזתו], וכפשטות לשון הברייתא, **תיקשי**, מנין להם שלכך בא הפסוק, **אימא, לכרבי מאיר הוא דאתא**, לשדה שהיא שדה אחוזה ממש ולא הראויה לאחוזה?!

אלא לאו, משום דאזלי רבי יהודה ורבי שמעון בתר פדיון, שאז היא שדה אחוזה. ואם כן, לפי רבי שמעון יש ללכת אחר שעת הפדיון גם במקדיש אילנות ואחר כך קרקע, ואם כן, לא יתכן שהברייתא הולכת כפי רבי שמעון!

אמר רב נחמן בר יצחק: לעולם בעלמא רבי יהודה ורבי שמעון לא אזלי בתר פדיון.

והכא, לגבי פדיון שדה אחוזה, **קרא אשכחו**, שמרבה בפדיון שדה כזאת, שיש לפדותה כשדה אחוזה ולא כשדה מקנה. ואין ללמוד מכאן לגבי מקדיש אילנות ואחר כך קרקע.

וכך **דרוש: אם כן**, אם תאמר כדברי רבי מאיר, שדברי הכתוב "אשר לא משדה אחוזתו" מתייחסים רק למקרה שקנה שדה מאביו, ומת אביו, ואחר כך הקדישה, **לכתוב קרא "ואם את שדה מקנתו, אשר לא אחוזתו"**, **אי נמי לכתוב קרא " ואם את שדה מקנתו אשר לא שדה אחוזתו"**. **מאי**, מדוע הוסיף הכתוב את האות מי"ם לפני "שדה אחוזתו", ואמר **"אשר לא משדה אחוזתו"**?

אלא, בהכרח, באה תוספת האות מי"ם ל"שדה אחוזתו", שמשמעותה היא אפילו "מקצת" שדה אחוזתו, ללמדך את הדין שאמרו רבי יהודה ורבי שמעון, כי רק **את השדה שאינה ראויה כלל להיות שדה אחוזה יש לפדות בשויה, יצתה שדה זו**, שהקדישה לאחר שלקחה מאביו, ואחר כך מת אביו, **שראויה להיות שדה אחוזה**, שנחשבת היא במקצת כבר בשעת ההקדש לשדה אחוזה, שהרי יכולה היא להיות ברגע קט⁽¹⁷⁾ לשדה אחוזה, באם ימות אביו קודם היובל, ותחזור אליו, ויירשנה הבן ממנו. אך לעולם, אחר שעת ההקדש הולך רבי שמעון.

אמר רב הונא: חרוב המורכב וסדן השקמה — גם תורת אילן עליו וגם תורת קרקע עליו;

ומבאר רב הונא את דבריו: **תורת אילן עליו**, **דחיבא דאקריש או זבין שני אילנות אחרים**, **והאי**, חרוב או סדן, יחד עמהם, נחשב הדבר כמי שמכר שלשה אילנות, **ויש לו לקונה אותם גם את הקרקע**, כדין קונה שלשה אילנות, ואין אומרים סדן וחרוב אינם נחשבים כאילן.⁽¹⁸⁾

אך מאידך, גם **תורת קרקע עליו**, **דלא מזדבן סדן או חרוב אגב מכירת ארעא**. ולכן שנינו במשנה, שאם מכר אדם קרקע לא מכר עמה את הסדן והחרוב, ואם היו בה שני אילנות וחרוב, רק שני האילנות מכורים אגב הקרקע, ולא החרוב.

נאמר בתורה, לגבי דין "שכחה" [דברים כד ט:]: "כי תקצר קצירך בשדך, ושכחת עמר

18. כי חשיבותו לא תגרע כוחו. רשב"ם.

17. לשונו [המתוקנת על ידי הב"ח] של הרשב"ם.